

Parlamendiliikmete palga ja hüvitiste süsteem

Kai Priks (RiTo 6), Riigikogu Kantselei majandus- ja sotsiaalinfoosakonna nõunik

Parlamendiliikme palga tase sõltub riigi elatustasemest, traditsioonidest, parlamendiliikme töö tähtsustamisest.

Aeg-ajalt tõuseb parlamendiliikmete töötasu ja hüvitistega seonduv avalikkuse huviorbiiti. See tekitab rahva hulgas suurt diskussiooni ja annab põhjust seaduse järjekordseks ülevaatamiseks. Eestis on seadust "Riigikogu liikmete ametipalga, pensioni ja muude garantiide kohta" (RT 1992, 28, 381) pärast selle vastuvõtmist muudetud neljal korral – 1996., 1998., 1999. ja 2001. aastal.

Möödukate fraktsiooni (1183 SE), Rahvaliidu fraktsiooni (1184 SE) ja Lauri Vahtre (1193 SE) oktoobris esitatud seaduseelnõudega seoses tehtud uuringu eesmärk oli rahvusvaheline võrdlus parlamendiliikmetele makstavate ametipalkade ja muude hüvitiste süsteemi kohta, aga ka parlamendiliikmete palga võrdlus keskmise palgaga. Hüvitiste all mõeldakse parlamendiliikmeile makstavaid lisatasusid, kompensatsioone esindus-, sõidu-, majutus- ja bürookulude katmiseks, parlamendiliikmete volituste lõppemisel ja ebaõnnestunud tagasivalimise korral teisele tööle mineku nn üleminekuraha ning pensioni. Kuna parlamendipensionid on omaette poleemikat tekitav valdkond, siis seda teemat peaks käsitlema eraldi, antud töös see osa hüvitistest ei ole hõlmatud.

Alljärgnevalt on käsitletud 21 riiki – Austriat, Belgiat, Bulgaariat, Horvaatit, Islandi, Itaaliat, Kreekat, Küprost, Leedut, Lätit, Norrat, Poolat, Portugali, Prantsusmaad, Rootsit, Saksamaad, Sloveeniat, Soomet, Šveitsi, Tšehhit ja Ungarit (vt lisa).

Valik järeldusi

1. Palga arvestamise alusena kasutatakse järgmisi näitajaid: kogutulu inimese kohta (Austria), teatud valitsusametniku palka (inglisekeelne nimetus *State Counsellor* Belgias ja Prantsusmaal ning *Under-secretary of State* Poolas), keskmist palka, miinimumpalka (Leedu), teatud komisjoni otsust mingi fikseeritud summa näol, lähtudes palgatingimustest tööturul ja majanduslikust olukorrast (Island, Rootsi), Riigikohtu esimeeste palku (Itaalia, Kreeka), fikseeritud summat, mida korrigeeritakse kord aastas tarbijahinnaindeksi järgi (Küpros), presidendi palka (Portugal), avaliku teenistuja palka (Ungari, Tšehhi).
2. Keskmise palga osas kasutatakse nii avaliku sektori keskmist palka, erasektori keskmist palka kui ka riigi üldist keskmist palka. Keskmise palgaga on parlamendiliikmete palk seotud Bulgaarias (3 avaliku sektori keskmist palka), Horvaatias (eelmise aasta keskmine palk riigis + 0,5% iga töötatud aasta kohta, kuid mitte üle 20%), Eestis (4 eelmise kvartali keskmist palka), Lätis (3,2 eelmise aasta keskmist palka), Sloveenias (5 erasektori keskmist palka).
3. Palk sõltub funktsioonidest ja positsioonist parlamendis, mis palga arvestamisel on diferentseeritud koefitsientidena või teatud protsendina lihtliikme palgast. Tüüpiline hierarhia diferentseerimisel on järgmine: parlamendi esimees, aseesimehed, komisjoni

esimehed ja aseesimehed, fraktsioonide esimehed ja aseesimehed. Näiteks Eestis saadakse Riigikogu liikme palk koefitsiendi ja eelmise kvartali keskmise palga korrutisena: Riigikogu esimehe ametipalga koefitsient on 6, aseesimehel 5,5, komisjoni esimehel ja fraktsiooni esimehel 5, komisjoni aseesimehel ja fraktsiooni aseesimehel 4,5 ning Riigikogu liikmel 4,0. Leedu Seimi liikme palk saadakse miinimumpalga ja koefitsiendi korrutisena ning koefitsiendisüsteem on järgmine: Seimi esimees 17, esimene aseesimees 14, teine aseesimees 13, komitee esimees 12,2, komitee aseesimees 10,8, alakomitee ja alatise komisjoni esimees 10,5, alatise komisjoni aseesimees 9,8, Seimi liige 9,5; parlamendirühmade esimeeste ja aseesimeeste palk sõltub rühma suuruselt (vastavalt 10,2–12,5 ja 9,8–11,6).

4. Töötasu sõltub parlamendiliikme töö aktiivsusest Saksamaa ja Läti parlamendis. Saksamaal võetakse *Bundestag*'i istungitelt põhjuseeta puudumise korral palgast maha teatud summa. Läti Seimis on järgitud motiveerimise põhimõtet, s.t komisjoni ja alakomisjoni koosolekutes osalemise eest makstakse lisatasu.

5. Tööülesannete täitmisega seotud kulutused hüvitatakse parlamendiliikmetele esindus-, sõidu- ja majutuskulude, lisatasu ning päevaraha näol. Esinduskulude puhul jagunevad riigid kolme rühma: esinduskulu ei maksta (Austria, Bulgaaria, Itaalia, Poola, Rootsi, Sloveenia, Soome, Ungari), makstakse parlamendiliikme positsiooni järgi (Belgia, Horvaatia, Kreeka, Norra, Portugal) või makstakse kõigile parlamendiliikmetele (Läti, Portugal). Lisatasu võib sõltuda parlamendiliikme positsioonist, komisjoni koosolekutest ja istungitest osavõtust, komisjoni koosolekul ettekande esitamisest. Majutuskulude hüvitis ja päevaraha sõltuvad parlamendiliikme elukohast (valimisringkonnast). Sõidukulude osas on harilikult ühissõidukites sõitmine parlamendiliikmetele tasuta, neil on õigus kasutada ametisõidukeid, isikliku auto kasutamise puhul on kehtestatud limiidid, mis sõltuvad parlamendiliikme elukoha (valimisringkonna) kaugusest. Soomes, Sloveenias ja Ungaris makstakse kuluhüvitist teatud protsendina palgast ning see sõltub parlamendiliikme valimisringkonna kaugusest.

6. Parlamendiliikmetele on tagatud mitut liiki kindlustused, näiteks reisi- ja pagasikindlustus, õnnetusjuhtumikindlustus.

7. Hüvitatakse ka telefoni-, faksi- ja postikulud. Personali palkamiseks makstakse parlamendirühmadele (fraktsioonidele) rahalisi toetusi. Esineb ka selliseid rahalisi toetusi, nagu toidutoetus (ing k *food allowance*) Sloveenias ja Šveitsis, juubelipreemia staaži (Poola, Sloveenia) puhul.

8. Peale ametipalga, lisatasude ja muude kulude hüvitamise on parlamendiliikmetel volituste lõppemisel õigus hüvitisele, mille maksmine sõltub liikme teenistusaastast parlamendis. Hüvitisena säilitatakse parlamendiliikmele teatud arvu kuude jooksul tema ametipalk. Näiteks Lätis säilitatakse palk ühe kuu jooksul, Tšehhis ja Poolas 3 kuud, Itaalias, Horvaatias, Prantsusmaal ja Ungaris 6 kuud. Eestis säilitatakse volituste lõppemisel Riigikogu liikme ametipalk kolmeks kuuks, kui ta on töötanud Riigikogu liikmena järjest vähem kui aasta, või kuueks kuuks, kui ta on töötanud Riigikogu liikmena järjest aasta või rohkem.

Riikide palga ja hüvitiste süsteemide erinevused tekivad parlamendiliikme tööülesannetest tingitud konkreetsete kulutuste hüvitamisest vastavalt riigi arengutasemele. Valitud riikide kohta on võimalik välja tuua parlamendiliikmete palga ja keskmise palga suhe (vt joonist).

Joonis. Parlamendiliikmete ja keskmise palga võrdlus 2002 (kroonides)¹

*Ungari parlamendi puhul tuleb lisada seda, et neil on lisatasud kõrged (nt spiikril 180% palgast, komisjoni liikmel 40% jne).

Jooniselt näeme, et skaala ühes otsas on sellised arenenud riigid nagu Rootsi, Soome, Suurbritannia ja Saksamaa, kus parlamendiliikme palk on vastavalt 1,6, 1,8, 2,1 ja 2,5 keskmist palka. Mida kõrgema arengutasemega riik, seda suurem on keskmine palk. Teistest Euroopa Liidu kandidaatriikidest erineb oluliselt Sloveenia, kus parlamendiliikme palga ja keskmise palga suhe on kõrgeim ning parlamendiliikme palk on võrreldav Euroopa Liidu liikmesriikide parlamendiliikmete palkadega.

Kokkuvõttes võib öelda, et kõigis käsitletud riikides on parlamendiliikme töö rahvaesindajana tasustatud ka siis, kui parlamendiliige säilitab senise töökoha. Riigiti on parlamendiliikmete palga ja hüvitiste süsteem suhteliselt erineva läbipaistvusega. Iga üksiku parlamendiliikme palk ja muud hüvitised võivad ka parlamendi sees tuntavalt erineda. Parlamendiliikme palga tase sõltub riigi üldisest majandustasemest, traditsioonidest, parlamendiliikme töö tähtsustamisest.

1 Keskmise palga andmed: statistikaametite veebid ning <http://www.imf.org> Country Information.

Kasutatud materjalid:

ECPRD 01 / 2002 võrdlevuuring "Allowances and Expenses of Members of Parliaments". – (<http://www.ecprd.org>).

17. oktoobril 2002 Kesk- ja Ida-Euroopa ning Skandinaavia parlamentidesse saadetud infopäringu vastused.

Lisa. Rahvusvaheline võrdlus parlamendiliikme palga arvestamise ja muude tööülesannetega seotud hüvitiste kohta

	Palk	Lisatasud ja muud tööülesannetega seotud hüvitised
Austria	* Põhipalka korrigeeritakse igal aastal. Selleks näitajaks on eelmise aasta tulu inimese kohta .	* Büroo sisustuse ja tehnika kulud kompenseeritakse. * Kaetakse parlamendiliikme sõidukulud valimispiirkonnast pealinna ning ka teised töökohustustega seotud sõidukulud (rong, siselennud jne).

		<p>* Rahaline toetus sekretäri palkamiseks, mille väärtus on 35% kuupalgast.</p>
Belgia	<p>* Kuupalga arvestamise aluseks on valitsusametniku – riigisekretäri (<i>State Counsellor</i>) – palk.</p>	<p>* Mittermaksustatav lisatasu (<i>supplementary allowance</i>) tööga seotud kulude hüvitamiseks, mis moodustab 28% põhipalgast. * Kaetakse spiikri, asespiikrite, kvestorite, büroo liikmete esinduskulud. * Lastetoetuse aluseks on avalikele teenistujatele kehtiv kord. *Töökohustustega seotud sõidukulud (rong, auto, ühistransport). Auto puhul on arvestuse aluseks 120 istungipäeva aastas. * Postitoetus. * Rahaline toetus ühe täiskohaga või kahe poolekohaga sekretäri palkamiseks. Sekretäride leping on seotud parlamendiliikme mandaadiga, nad ei ole avalikud teenistujad.</p>
Bulgaari	<p>* Palga arvestamise aluseks on kolmavaliku sektori keskmist kuupalka.</p>	<p>* Töökohustustega seotud lisatasu(<i>supplementary allowance</i>) – sekretär jne. Kuni 2/3 parlamendiliikme kuupalgast. *Spiikril 50% kõrgem kui parlamendiliikmel, asespiiker 40%, parlamendirühma ja komisjonide juhid 30%, komisjonide asejuhid 20%, komisjonide liikmed 10%. *Majutuskulude hüvitamine. *Sõidukulude hüvitamine: tasuta ühistransport, isikliku auto kasutamise limiidid vaatab spiiker üle igal aastal. *Bürood – telefon, faks, e–post, isiklik veebileht.</p>
Horvaatia	<p>* Palga arvestamise aluseks on riigi eelmise aasta kuupalk. Palka tõstetakse 0,5% iga teenistusaasta kohta (maksimaalselt 20%). *Kui parlamendiliige saab palka ka mujalt, peab ta valima, kumba palka ta soovib saada.</p>	<p>* Kaetakse spiikri, asespiikrite ja komisjonide juhtide esinduskulud. *Rahaline toetus sekretäri palkamiseks. Iga parlamendirühm saab palgata sekretäri, assistendi. Telefon, e–post, faks. Kulud kaetakse parlamendi eelarvest. *Sõidukulude hüvitamine: rong, lennuk, ühistransport, laev. * Koolituskulude hüvitamine. * Majutuskulude hüvitamineparlamendiliikmele, kel ei ole elupaika Zagrebis, pakutakse parlamendi majutust või üürikorterit või hotellis elamist.</p>
Island	<p>* Riigi palgaarbitraažikomisjon otsustab parlamendiliikmete, ministrite, kohtunike ja</p>	<p>* Sõidukulud valimispiirkonnas liikumiseks, 34 520 ISK (6904 EEK) Reykjavikis ja 44 620 ISK teistes valimispiirkondades. Parlamendi spiikril on ametiauto. * Töoga seotud kulutused koos: koolitus, esindamine jne. 50 640 ISK (10128</p>

	<p>kõrgemate valitsusametnike palgad. Arvestamise aluseks on üldine majanduslik olukord ja palgatingimused tööturul. * Parlamendi esimees 602 208 ISK (kurss 0,2, seega 120 442 EEK). Parlamendiliikme põhipalk 334 560 ISK. Asespiikrite ja komisjoni esimehe puhul lisandub põhipalgale 15%. Eelarvekomisjoni ja väliskomisjoni aseesimehe puhul lisandub palgale 10%.</p>	<p>EEK). *Majutuskuludneile parlamendiliikmeile, kes on mõnest teisest valimispiirkonnast kui pealinnapiirkond, 69 120 ISK (13 824 EEK). Neile parlamendiliikmeile, kellel on kaks residentsi (nii valimispiirkonnas kui ka pealinnapiirkonnas), hüvitatakse majutuskulud veel 40% ulatuses. *Võimaldatakse büroo sisustus ja tehnika. * Hüvitatakse telefonikulud, võimaldatakse mobiiltelefon. * Iga fraktsioon palkab assistendi.</p>
Itaalia	<p>* Palga arvestamise aluseks on Riigikohtu kodade esimeeste kõrgeim aastapalk. * Brutokuupalk 10974 € e 171 194 EEK (neto 5100 €).</p>	<p>* Sekretäri palkamise rahaline toetus. Iga parlamendiliige võib palgata ühe või mitu isiklikku assistenti. * Positsiooni ja funktsioonide järgi makstakse spiikrile, asespiikritele, komisjonide esimeestele lisatasu; telefonikulude hüvitus, ametlike kulutuste fond. * Hüvitatakse sõidukulud: rong, laev, lennuk.</p>
Kreeka	<p>* Parlamendiliikme põhipalga arvestamise aluseks on Riigikohtu presidendi palk. * Iga parlamendiliige saab aastas 12 kuupalka ja lisaks kaks kuupalka boonusena.</p>	<p>* Üksnes parlamendi esimees saab saabesinduskulu 40% palgast. *Parlamendiliikmel on üks assistent ja veel kolm töötajat. * Parlamendiliikmed osalevad mitmesugustel koolitustel (arvuti-, keelekursused jms).</p>
Küpros	<p>* Fikseeritud summa, mis kuulub ülevaatamisele poole aasta tagant tarbijahinnaindeksi kohaselt. * Kuulub maksustamisele. *Palgast lähevad maha</p>	<p>* Rahaline toetus sekretäri palkamiseks kasutatakse üldiste sekretärikulude katmiseks, sh telefon, post, faks, trükkimine. Assistente parlamendiliikmel pole. Fikseeritud summa 3600 Küprose naela aastas. * Küprose külaliste vastuvõtmise hüvitus – vastuvõtud ja kingitused. Fikseeritud summa 8218 Küprose naela aastas. * Sõidukulude hüvitamine väljastpoolt pealinna</p>

	<p>sissemaksed <i>Defence Fundi</i> ning Leskede ja Orbude Fondi (1,75% palgast).</p>	<p>tulevatele parlamendiliikmetele. Igakuine fikseeritud summa, sõltub piirkonna kaugusest pealinnast.</p>
Leedu	<p>* Presidendi, parlamendiliikmete ja ministrite palk on seotud miinimumpalgaga (430 Lt e 1935 EEK). Koefitsiendid palga maksmisel on järgmised: Seimi esimees 17, Seimi esimene aseesimees 14, teine aseesimees 13, komitee esimees 12,2, komitee aseesimees 10,8, alakomisjoni ja alatise komisjoni esimees 10,5, alatise komisjoni aseesimees 9,8, Seimi liige 9,5 (18 382 EEK).</p>	<p>* Seimi liikmel on õigus oma valimisringkonnas tööülesannetega seotud telefonikulude hüvitamisele ühe keskmise palga ulatuses (1113,4 Lt e 5010 EEK). *Seimi liikmel on õigus oma tööülesannetega seonduvalt saada lisahüvitist ühe keskmise palga ulatuses, et katta büroo-, posti-, telefoni-, telegraafi- ja muud kulud. * Igas kuus eraldatav Seimi esimehe fond 12 keskmise palga ulatuses, millest kaetakse esinduskulud välis- ja kodumaal.</p>
Läti	<p>* Palga arvestamise aluseks on eelmise aasta riigi keskmise palga ja koefitsiendi 3,2 korrutis.</p>	<p>* Lisatasu (<i>additional payment</i>) arvestamise aluseks on samuti eelmise aasta keskmine palk riigis. Lisatasu koefitsiendisüsteem: spiiker 2, asespiiker 1,7, sekretär (<i>secretary of the Saeima</i>) 1,7, asesekretär (<i>deputy secretary</i>) 1,6, fraktsiooni esimees 0,5, fraktsiooni aseesimees 0,4, alalise komisjoni esimees 0,5, alalise komisjoni aseesimees 0,4, alalise komisjoni sekretär 0,4, alakomisjoni esimees 0,3, alakomisjoni sekretär 0,2.</p> <p>*Esinduskulu arvestamise aluseks on koefitsient 0,35. * Tasu komisjoni ja alakomisjoni koosolekutel osalemise eest. Arvestamise aluseks on eelmise aasta keskmine palk, komisjonide puhul rakendatakse koefitsienti 0,06 ja alakomisjoni puhul 0,03.</p> <p>* Majutuskulud parlamendiliikmele, kes ei ela Riias. Summa ei tohi ületada eelmise aasta keskmise palga ja koefitsiendi 1,26 korrutist. Kuni 200 LVL. * Sõidukulud hüvitatakse parlamendiliikmele, kel ei ole Seimi autot. See</p>

		<p>on keskmise palga ja koefitsiendi 0,15 korrutis. * Välislähetuse kulud.</p>
Norra	<p>* Maksustatav aastapalk 2001. aasta oktoobri seisuga 520 000 NOK (kurss 2,12, seega 1 102 400 EEK). Sellest läheb 2% pensionifondi.</p>	<p>* Päevaraha (v.a juulis) parlamendiliikmeile, kes ei ela Oslos, sõltub elukoha kaugusest: a) 75 NOK (159 EEK) kuni 40 km kauguse puhul, b) 154 NOK (326 EEK) üle 40 km. * Esinduskulud aastas 2002. aasta kohta parlamendi esimehel 97 980 NOK (207 717 EEK), aseesimehel 65 320 NOK (138 478 EEK), Lagting'i/Odelsting'i esimeestel 32 660 NOK. * Majutuskulud, kui parlamendiliige elab Oslost kaugemal kui 40 km. Selleks otstarbeks on parlamendil 149 korterit ning parlamendihoones 15 tuba. * Tasuta rong, ühistransport, laev, lennud. * Sõidukulud hüvitatakse parlamendiliikmeile kojusõiduks üle 40 km iga sessiooni alguses ja lõpus, nädala lõpus ja pühade ajal. Pealinnas sõidukulusid ei hüvitata, kuid hüvitatakse taksosõit elamiskohta Oslos, kui parlamendi istung lõpeb pärast kella 22.00. * Välislähetuskulud hüvitatakse valitsuse skaala kohaselt. * Isiklike assistente parlamendiliikmeil pole, neid teenindab partei sekretariaat. Nende palkamiseks eraldatakse aastas üle 1,05 mln NOK + 281 526 NOK parlamendiliikme kohta. Opositsioonirühmad, kuhu kuulub 3–4 parlamendiliiget, saavad 50% põhisummast, üle 5-liikmelise rühma puhul 100%. * Postikulud.</p> <hr/> <p>* Parlamendiliikme valimisringkonnas hüvitatakse telefonikulud, ise maksab kvartalis 500 NOK (1060 EEK). Mobiiltelefonide puhul on aastalimiit 7000 NOK (14 840 EEK). * Kokkulepe lasteaiaga maksimaalselt 14 lapsele (vanemad maksavad vastavalt lapse vanusele).</p>
Poola	<p>* Parlamendiliikme kuupalga arvestamise aluseks on onaseriigisekretäri (<i>Under-secretary of</i></p>	<p>* Aasta lõpus makstakse parlamendiliikmele boonust tema jooksva aasta keskmise palga ulatuses. * Parlamendiliikme büroo teenindamiseks rahaline toetus sekretäride, assistentide ja muu personali palkamiseks. *</p>

	<p><i>State</i>) palk. *Seimi, Senati spiikrite ja asespiikrite palk sõltub nende funktsioonidest. Kasutatakse koefitsiente.</p>	<p>Seimi, Senati spiikrite ja asespiikrite lisatasud: pikaajalise teenistuse eest, teenistusjuubelite puhul, individuaalsed tasud avalike teenistujate seaduse kohaselt. * Komisjoni esimees saab vastavalt tööülesannetele lisatasu 20% palgast, komisjoni aseesimees 15%, alakomisjoni esimees 10%. Kui tööülesanded langevad kokku, ei tohi lisatasu ületada 35% palgast. * Tasuta kodumaine maismaa- ja lennutransport, kohalik ühistransport. * Mandaadist tulenevate kohustuste täitmiseks makstakse parlamendiliikmeile päevaraha 25% palgast. * Majutus parlamendiliikmete hotellis, kui see on täis, siis õigus üürikorteri kulude hüvitamisele. *Välislahetuskulud.</p>
Portugal	<p>* Parlamendiliikme kuupalk moodustab 50% vabariigi presidendi palgast.</p>	<p>* Esinduskulud sõltuvad funktsioonidest (esimees, aseesimees jne). Esinduskulu lihtparlamendiliikmele 10% kuupalgast. Teatud funktsioone täitvate parlamendiliikmete puhul 15–40% palgast. * Poliitilise rühma teenindamise hüvitis arvestatakse rühma suuruse järgi. *Sõidukulude arvestus sõltub parlamendiliikme elukoha kaugusest.</p>
Prantsusmaa	<p>* Palga arvestamise aluseks keskmine valitsusametniku (<i>State Counsellor</i>) palk. * Kui parlamendiliige saab ka mujalt palka, ei tohi tema kogupalk ületada 1,5 põhipalka parlamendist. * Kuulub maksustamisele. Arvestatakse maha solidaarsusmaks. Vabatahtlikud maksed poliitilise rühma fondi.</p>	<p>* Majutuskulude hüvitamine, moodustab 3% põhipalgast. See summa on maksustatav. *Lisatasu (supplementary allowance) tööülesannetega seotud kulude hüvitamiseks moodustab veerandi põhipalgast. Ei kuulu maksustamisele. *Lastetoetus üldise skeemi järgi. *Rahaline toetus 1–5 sekretäri palkamiseks ja muude selletaoliste kulude katmiseks. Arvestamise aluseks on 3 töötajat. Summa, mida ei kasutatud, läheb tagasi parlamendi eelarvesse. * Hüvitatakse telefoni-, posti- ja faksikulud. * Sõidukulude hüvitamine, sh tasuta ühistransport, rong, autoteenuse kasutamine. Valimispiirkonna ja pealinna vaheliste lennusõitude puhul hüvitatakse 40 edasi-tagasi lendu. *Spetsiaalsed hinnaalandused transpordi puhul parlamendiliikme pereliikmeile.</p>
Rootsi	<p>* Parlamendiliikme palga otsustab</p>	<p>* Sõidukulude osas kehtib avalike teenistujate skeem. Kodumaiste ametireiside puhul peab</p>

	<p>sõltumatu komisjon. 2002. aasta septembris oli põhipalga suurus 41 500 SEK (kurss 1,73, seega 71 795 EEK). Spiikri palk on sama mis peaministri palk (102 000 SEK e 176 460 EEK). Asespiikri palk on 30% kõrgem parlamendiliikme palgast. Komisjonide esimehe ja aseesimehe palk on kõrgem vastavalt 20% ja 15%.</p>	<p>parlamendiliige valima odavaima sõiduvahendi, kui pole mõjuvat põhjust. Oma auto kasutamisel hüvitatakse 16 SEK (27 EEK) 10 km kohta. Kui ühistransporti pole võimalik kasutada, hüvitatakse 29 SEK (50 EEK) 10 km kohta. Ka välisreiside puhul hüvitatakse kulud, limiit on 25 000 SEK valimisperioodi kohta. *Päevarahamakstakse 320 SEK (553 EEK) päevas parlamendiliikmele, kes ööbib 50 km kaugusel elukohast. * Ajutise majutuse puhul hüvitatakse 4200 SEK (7266 EEK) kuus. Nn duty supplement'i 140 SEK (242 EEK) päevas makstakse parlamendiliikmele, kes majutust ei nõua, kuid kelle elukoht on enam kui 50 km kaugusel. * Bürookulud (telefon, faks, ajalehed) hüvitatakse summas 3600 SEK kuus.</p>
Saksamaa	<p>* Parlamendiliikme maksustatav hüvitis kuus 6878 € (107 296 EEK), Bundestag'i esimehel kahekordne summa – 13 718 € (214 000 EEK), aseesimehel 1½-kordne – 10 288 €.</p>	<p>* Palga teise osa moodustab kuludemaksuvaba paušaalsumma 34 17 € (53 305 EEK), mille otstarve on bürookulude (telefon, üür) katmine, majutuse, toitlustamise lisakulude katmine. Vähendatakse järgmistel juhtudel: õigustatud puudumine plenaaristungilt 50 € (780 EEK), haiguslehel või haiglas viibimine 20 € (312 EEK), mittevabandava puudumise puhul istungilt 100 €, mitteilmumise puhul nimelisele hääletamisele 50 €, heakskiidetud ametireiside puhul 20 €. * Parlamendiliikme assistentide kulud hüvitatakse kuni 7966 € ulatuses. * Büroo Berliinis koos sisustusega Bundestag'i poolt. *Sõidukulud: rong, lennuk, ametisõidukite kasutamine. *Hüvitatakse telefonikulud, telefonikulud valimisringkonnas maksab kulude paušaalsummast. Postikulud. * Reisikulud ametilähetustes. * Erijuhtumitel võib esimees määrata ühekordseid toetusi nii parlamendiliikmeile kui ka ühekordseid ja jooksvaid toetusi endistele parlamendiliikmetele.</p>
Sloveenia	<p>* Kuupalga arvestamise aluseks on erasektori keskmise palga ja koefitsiendi 5 korrutis. Sõltub parlamendiliikme</p>	<p>* Kindlasummaline hüvitus kuus seoses tööülesannetega valimispiirkonnas moodustab 12% põhipalgast, kui valimispiirkond asub enam kui 30 km kaugusel parlamendist. Määr tõuseb 10% iga lisa 20 km kohta. * Kui elukoht on enam</p>

	<p>funktsioonidest ja staažist.</p>	<p>kui 60 kaugusel parlamendist, hüvitatakse ajutise majutuse kulud avaliku sektori töötajatele kehtiva korra kohaselt. * Igale fraktsioonile hüvitatakse bürookulud (telefon, post, koolituskulud), fraktsiooni sekretär, 2 eksperti, 2 administratiivset sekretäri. Suuremal kui 8 parlamendiliikmest koosneval fraktsioonil on õigus administratiivsele lisatoetusele. *Juubelipreemiad (10, 20, 30 a staaži). *Tasuta ühistransport. * Toidutoetuse (food allowance) arvestus toimub avaliku sektori töötajate korra kohaselt. *Ametisõitude puhul makstakse päevaraha, on õigus kasutada ametiautot. * Parlamendispiikril on õigus esinduskuludele ja teenustele.</p>
Soome	<p>* Parlamendiliikme kuupalk on 2001. aasta septembrist alates 4541 € (70 839 EEK), kui parlamendiliikme staaži on 12 aastat, siis 4877 €. (76 081 EEK). * Spiikri palk 8073 € (125 938 EEK), asespiikril 6728 € (104 956 EEK). *Parlamendiliikmele säilitatakse palk haiguse ning ema- või isapuhkuse ajal.</p>	<p>* Kulude kompensatsioon kõigi töökohustustega seotud kulude katmiseks. Summa sõltub parlamendiliikme valimispiirkonna kaugusest pealinnast. *Igakuine telekommunikatsioonikulude kindlaksmääratud rahaline toetus. *Sõidukulude hüvitamine: tasuta rong, lennud, buss Soomes, takso Helsingis tööga seotud ülesannete täitmiseks. *Assistendi rahaline toetus. Igal parlamendiliikmel on üks assistent, kelle valib välja parlamendiliige.</p>
Šveits	<p>*Parlamendiliikmed säilitavad mandaadi saamisel oma senise töökoha. Parlamendist saadav palk varieerub 60 000 – 90 000 franki (kurss 10,7, seega 642 000 – 963 000 EEK) sõltuvalt töökoormusest (koosolekud, ametireisid). Kvartalis makstakse 30 000 franki, millest maksustatav 12 000</p>	<p>* Maksustatav päevaraha 400 franki (4280 EEK) koosoleku või istungi kohta. *Tasudfunktsioonide järgi: komisjoni esimees – maksustatav 400 franki. Koosoleku või istungi kohta. * Ettekandja komisjoni koosolekul – maksustatav 200 franki. * Spiikri puhul maksuvaba 40 000 franki kvartalis. * Aseesimeestele maksuvaba 10 000 franki kvartalis. *Toidutoetus maksuvaba 85 franki päevas (kui toimub istung või koosolek). * Majutuskulude katteks maksuvaba 160 franki, kui parlamendiliikme elukoht on kaugemal kui 25 km. *Toiduhüvitis ja majutuskulude hüvitis välismaal maksuvaba 350 franki päeva kohta. *</p>

	<p>franki on ettevalmistava töö kompensatsioon ja maksuvaba 18 000 franki üldised kulud.</p>	<p>Pika distantssi sõidukulu (20 franki iga 15 min kohta üle 90-minutilise sõidu korral). * Sõidukulu hüvitatakse kvartalis, kusjuures aastas on maksuvaba 3520 franki. * Parlamendiliikmel ei ole õigust sekretärile ega assistendile, kuigi pakutakse kabinetti ja tehnikat. Neile, kes tehnikat ei soovi, hüvitatakse see 6000 frangi ulatuses 4 aasta kohta. * Koolitus.</p>
Tšehhi	<p>* Senaatorite palga arvestamise aluseks on ministeeriumiametnike regulatsioon, mille järgi parlamendiliikme palk moodustub maksimaalsest palgamäärast ja maksimaalsest isiklikust boonusest. Kumbki osa on võrdne 23 250 Kc-ga (kurss 0,5, seega 11 760 EEK). Seega parlamendiliikmete, ministrite, vabariigi presidendi, konstitutsioonikohtu kohtunike, riigikontrolli presidendi ja asepresidendi, rajooni- ja provintsikohtute kohtunike ja riigikohtu kohtunike põhipalk on 46 500 Kc (23 250 EEK).</p>	<p>* Boonused seoses parlamendiliikme positsiooniga. Iga parlamendiliige saab põhipalga korrutatuna koefitsiendiga 1, spiikril tõuseb koefitsient 1,90 võrra (134 700 Kc e 67 350 EEK), esimesel asespiikril 1 võrra, asespiikril 0,9 võrra, komisjoni esimehel, fraktsiooni esimehel, EL-i liitumise delegatsiooni esimehel, teiste parlamendidelegatsioonide esimeestel suureneb 0,4 võrra, fraktsiooni esimehel 0,03 võrra fraktsiooni iga 10 liikme kohta, mis on seaduses sätestatud. *Ajutise majutuse kulud (13 800 Kc e 6900 EEK). * Administratiivsete ja eksperditeenuste kulud hüvitatakse 25% ulatuses palgast. *Isikliku assistendi kulud hüvitatakse invaliidist parlamendiliikmele 20% ulatuses tema palgast. *Sõidukulud hüvitatakse vastavalt parlamendiliikme elukoha kaugusele: 40% palgast, kui elukoht asub 50 km kaugusel, 45%, kui elukoht on kaugemal kui 50 km, 50%, kui elukoht on kaugemal kui 150 km, ning 60%, kui elukoht on kaugemal kui 250 km. Varieerub 7500 – 27 900 Kc vahel. * Kodumaise lähetuse kulud: majutus, sõidukulud, päevaraha (esinduskulud 16% palgast). *Senati esimehe ja aseesimehe puhul 58 ja 54% palgast. * Välislähetuskulud.</p>
Ungri	<p>* Parlamendiliikme palk koosneb põhipalgast ja lisatasust. Põhipalk on viiekordne avaliku teenistuja palk. *Parlamendi esimehe palk on võrdne peaministri palgaga.</p>	<p>* Lisatasu sõltub parlamendiliikme positsioonist, töötingimustest, keelteoskusest. Arvestatakse protsendina põhipalgast: spiiker 180%, asespiiker 180%, alalise komisjoni esimees 100% ja aseesimees 80%, alalise komisjoni liige 40%, parlamendifraktsiooni esimees 120%. * Iga parlamendirühm võib palgata 13 avalikku teenistujat ja peale selle 2 avalikku teenistujat</p>

	<p>Sellest tulenevalt on spiiikri põhipalk 7,5-kordne avaliku teenistuja palk.</p>	<p>või töötajat, kes pole avalikud teenistujad, iga 5 parlamendirühma liikme kohta või 1 avaliku teenistuja iga 3 parlamendirühma parlamendiliikme kohta. Selleks otstarbeks eraldatakse parlamendirühmale 10% nende aastapalgast. * Parlamendiliikmel on õigus saada kuuskulude hüvitist, mis arvestatakse protsendina põhipalgast ja sõltub parlamendiliikme elukoha või valimispiirkonna kaugusest Budapestist.</p> <p>*Majutuskulud parlamendiliikmele, kes ei ela Budapestis, kuni 50% parlamendiliikme kuupalgast.</p>
--	--	--

ALLIKAS: <http://www.ecprd.org> "Allowances and Expenses of Members of Parliaments" 01/2002.

ECPRD korrespondentide vastused 10/2002.